

A vár romjai Corfe falu házai fölé magasodnak

Kósa Regina

Vár a felhők között – Corfe vára Dél-Angliában

Anglia hallatán a legtöbb turista méltán a pezsgő életű fővárosra, Londonra gondol. Az angol vidék azonban hasonlóan bővelkedik izgalmas műemlékekben. Ha tehetjük, lépünk ki a főváros vonzásköréből. Fedezzük fel milyen szépségeket rejt, milyen történelmi múltba vezet vissza az angol táj. A mi utunk a déli tengerpartra, Dorsetbe vezetett, ahol a Purbeck-félszigeten található Corfe várat látogattuk meg.

(Baróczi Levente felvételeivel)

Szikrázóan napos, meleg időben, már kora reggel elindultunk Reading városából. A közel két órás út során, az autó ablakából gyönyörködtünk a jellegzetes angol tájban és türelmetlenül vártuk, hogy kihasználhassuk az ideális „fotó-időt”. Anglia azonban nem hazudtolja meg magát az időjárás tekintetében sem. Már csak negyed órányira járhattunk Corfe-től, amikor váratlanul szürkéségbe borult a táj. Talán a tenger párája, talán köd volt az ok, mindenesetre a látótávolság vészesen lecsökkent mire a parkolóhoz értünk. Az

Corfe várának megközelítése

előttünk magasodó dombtetőt felhő burkolta be. Én már tudtam, hogy a szürke felleg Corfe várának még most is tekintélyes romjait rejt, hiszen néhány héttel korábban verőfényes időben jártam erre. Bizton állíthatom – bár útitársaimat ez nem vigasztalta –, hogy a romok már távolról is lenyűgöző látványt nyújtanak, ha nem egy ilyen ködös napon érkezik a látogató. Azonban ismervé az angol időjárás változékonyságát, bizakodva álltunk meg úti célunknál.

Nem autóztunk el a faluig, még a település előtt le-tértünk balra, egy parkolóba. Jó döntésnek bizonyult, mert a parkoló melletti kis fogadó épületben vásárolhattunk információs kiadványokat a várról, illetve felfrissülhettünk egy kávéval, teával. Innen jelölt ösvényen gyalogoltunk fel a romokhoz. Északnyugat felől megkerülve a vár dombját, jó lehetőség nyílt a romok minden oldalról történő körbefotózására. Szerencsénkre a köd már nem volt olyan sűrű, és hamarosan megpillantottuk az érdekes szögben álló várfalak és bástyák maradványait. Kellemes, tíz perces séta után érkeztünk Corfe faluba, melynek főterénél található a vár bejárata. Mintha visszarepültünk volna az időben. Nem csak a vár elevenítette fel a múltat. Körülötte az összes, jelenleg is használatban lévő épület középkori hangulatot árasztott, tökéletes összhangot alkotva a romokkal. Az egyetlen, ami összekapcsolta a múltat a jellel, a falun áthaladó csekély autóforgalom és a sétáló turisták.

Mielőtt belépünk a várba, tegyünk rövid időutazást a vár és a hozzá tartozó falu változatos történetében, ismerjük meg tündöklését és ostromait. A Purbeck-félszigeten, így a falu környékén is szinte

minden korszak nyomot hagyott, a dinoszauruszok korától (kréta időszak) kezdve a mai modern időkig.

Temetkezési halmok bizonyítják, hogy i. e. 6000 körül már lakott volt a vidék. I. e. 1300 körül kelta törzsek érkeztek ide. Az ekkor letelepülő emberek már nem csak harcosok voltak, hanem remek földművesek, fazekasok és kézművesek. Az első évszázadban nagy valószínűséggel a rómaiak uralták Corfe falu környékét is.

Az 5. század elején, miután a rómaiak kivonultak, vad törzsek érkeztek Skandináviából és a német vidékekről, támadásokat indítva az angol partok felé. Végül a szászok települtek le a félszigeten, ám a dánok évszázadokon keresztül fosztogatták őket. Egészen 877-ig tartottak ezek a kisebb rajtaütések, ebben az évben azonban egy döntő tengeri csatára került sor: Alfréd, a szászok királya 120 viking hajót süllyesztett el Swanage partjainál. A védelmi vonal megerősítésére a király egy várat építtetett *"Corffe Kapujánál"*. Ez a vár volt az otthona a későbbi Elfrida királynénak, aki a monda szerint itt ölette meg a mindössze 16 éves mostoha fiát, Edward királyt, hogy saját fia, Ethelred kerülhessen a trónra. A legenda szerint 978. március 18-án Corfe várába utazott az ifjú király, hogy meglátogassa mostoha anyját és féltestvérét, Ethelredet. Ami ezután történt, az már a múlt homályába vész, de azt beszélnek, hogy Edwardot a királyné utasítására végezték ki és gyorsan el is temették egy közeli településen. Elfrida terve sikerrel járt, 978–1016-ig saját fia uralkodott, akit azóta 'Ethelred, a tanácsstalanként' emlegetnek. A meggyilkolt ifjú királyt a Shaftesbury apátságban újratemették és hamarosan vallási kultusz épült az emléke köré, földi maradványait szent ereklyeként tisztelték és a mai napig őrzik őket.

Hódító Vilmos trónra kerülésével megkezdődött Anglia normann időszaka. Uralkodásával építkezési láz is indult, mely Corfe várát sem kerülte el. A 12. század elején I. Henrik (I. Vilmos fia) utasítására épült fel a vár lakótornya. Céljuk az volt, hogy egy látványos, erőt sugárzó tornyot építsenek, amiben sikerrel is jártak, hiszen a Purbeck-félszigeten bányászott, csillogó mészkőből épült 21 méter magas torony, mely egy 55 méter magas dombon emelkedik, már messzi kilométerekről jól látszik. Ebben az időszakban került kialakításra a belső vár is.

Corfe várának fontos szerep jutott a középkorban, hiszen számos uralkodó királyi rezidenciájaként szolgált. János Király (Földnélküli János) még itt tartotta a koronaékszereket is. Ám a középkor kegyetlenségei és vérengzései a várat sem kerülték el központi szerepe miatt: bebörtönzések és kínzások helyszíne lett Corfe. III. Henrik és fia, I. Edward azonban a vár lakóinak kényelmére és biztonságára is figyelmet fordítottak, és a lakóterek felújításával, valamint a védművek korszerűsítésével javítottak az életkörülményeken. A vár utolsó uralkodói tulajdonosa VIII. Henrik lánya, I. Erzsébet volt, aki kedvenc kancellárjának, Christopher Hattonnak adta el a birtokot, melyet évtizedekkel később a Bankes család vásárolt meg.

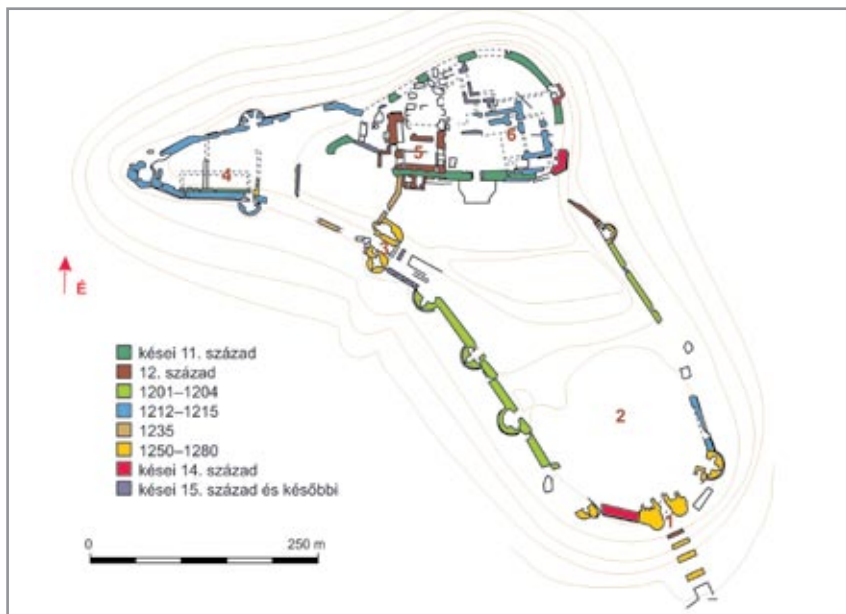
A vár látképe, egy délnyugati magaslatról

Az öregtorony többemelet magas romjai az alsó vár felől

Az alsó vár bejárata a híddal és a kaputorony maradványával

- A vár alaprajza
1. Kaputorony a híddal
 2. Az alsó vár területe
 3. A délnyugati kaputorony
 4. Lovagterem
 5. Öregtorony
 6. Gloriette

A felső vár felrobbantott délnyugati kaputornya

Kilátás a Gloriette romjai közül az alsó vár területére, háttérben a hangulatos faluval

Az angol polgári forradalom kitörésekor Sir John Bankes volt a vár tulajdonosa és lakója, aki I. Károly király főbírója lévén a királpártiakat támogatta. Mivel a munkája révén gyakran tartózkodott a királyi udvarban, felesége, Lady Mary védte a várat, amikor a Parlament seregei elérték azt. Egy éven belül szinte egész Dorset a Parlament irányítása alá került, kivéve Corfe-t. 1643-ban Lady Mary hathetes ostromot vert vissza 80 fős helyőrségével. Amikor 1644-ben meghalt a férje, Corfe vára már a legutolsó királpárti erősség volt a környéken. 1645 októberében mégis ellenállt a következő, még nagyobb ostromnak is. Hiába volt azonban Lady Mary minden erőfeszítése, a vár sorsát végül az egyik helyőrségi tiszt árulása pecsételte meg. Negyvennyolc napos ostrom után megadásra kényszerítették az asszonyt, azonban bátorsága elismeréseként megtarthatta a vár kulcsait. A vár elfoglalását követően a Parlament által kiadott törvény szerint, belülről robbantották fel azt, így nyerte el mai, kissé kaotikus formáját. Nem sokkal ezután azonban a terület visszakerült a Bankes család kezébe, akik még további három és fél évszázadon keresztül birtokolták a közelben felépült új otthonukkal, a Kingston Lacy kastéllyal együtt. Oda költöztették át a vár felrobbantása után megmaradt bútorait is. Ralph Bankes 1982-ig élt a kastélyban, amikor is úgy döntött, hogy Anglia egyik örökségkezelő szervezetére hagyja mind a várat, mint pedig a kastélyt, berendezéseivel, földterületeivel együtt. Ez volt minden idők legnagyobb értékű adománya, amit a National Trust nevű szervezet valaha is kapott.

Lépünk hát be a várba, amely hosszú évszázadokon át szolgált királyokat és nemeseket, és amely a parlamenti erők robbantása miatt már csak romként fogadja a látogatókat. Egyetlen bejárata a falu felől közelíthető meg, a széles várárok fölött átívelő híd mégis jól elválasztja azt a településtől. A külső kaputorony – mely I. Edward idején kétszer ilyen magas volt – vastag falai még most is jelzik a vár korábbi katonai jelentőségét. A kapun áthaladva a külső várudvar hatalmas zöld pázsitja fogad. Megállásra készítenek az itt felállított sátrak, ahol korabeli ruhákat felöltve hangolódhatunk át az időben és készíthetünk fotókat. A fűben óriás társasjáték várja a gyerekeket, és a játékos kedvű felnőtteket.

Érdekes látványt nyújt a délnyugati kaputorony: a robbantásoknak köszönhetően kettéhasadt és megsüllyedt a baloldala. Áthaladva a szétnyílt boltív alatt, már élénk tárul a belső vár területe, ahol valamikor a lakórészek álltak. Hamarosan a régi lovagterem maradványaihoz érünk. Itt érdemes megállni és körbenézni, hiszen a környező dombok látványa lenyűgöző, jobbra tekintve pedig már a lakótorony tekintélyes romjai magasodnak fölénk. Haladjunk is tovább az épületekhez, melyekből helyenként három emeletnyi rész is megmaradt. Néhány lépcsőfok vezet a vár magjához, a lakórészekhez, mely a lakó-

toronyból és a Gloriette nevű épületből áll. Utóbbit Földnélküli János építtette, akinek nagyon közel állt a szívéhez Corfe vára. Az 1204-ben emelt épület első emeleti termének maradványai még ma is megtalálhatók, az altemplommal együtt. Az ablakkeretek, ajtó boltívek és a gerendák nyomai jelenleg is láthatóak. A megmaradt falakból jól el lehet képzelni, milyen lehetett fénykorában a vár lakórésze. Innen csodálatos kilátás nyílik a külső várudvarra, valamint a falura és a plébániatemplomra. Ha szerencsénk van, még a nosztalgiaevonatot is láthatjuk elpöfögni a völgyben, mely a vártól egészen a tengerpartig, Swanage-ig viszi az utasokat. Járjuk be a romok minden zegzugát mielőtt visszaindulunk a kapu felé, de ne hagyjuk el még a vár területét. A várlátogatás mellé gyakran szerveznek egyéb programokat is. Ottjártunkkor éppen solymász és spanyol lovas bemutató volt. Visszaérve a várudvarra, mi is letelepedtünk a domb lankáin, megnézni a gyönyörű madarakat, és várni, hogy szakadozik fel végre a felhő és süt ki a nap fölöttünk.

A várból kilépve folytassuk még kicsit az időutazást, és nézzünk szét a középkori falucskában is, mely tökéletes, korbákos környezetet ad kis kőházaival, érdekesen alacsony ajtóival. Érdeemes sétát tenni a zegzugos utcákon, mielőtt visszaindulnánk a parkoló felé. A főtér várral szemközti oldalán plébániatemplom áll, melyet a 978-ban meggyilkolt Edward királynak szenteltek. A legenda szerint a templomot egy vak asszony kunyhójának a helyén emelték, ahova a halott király testét rejtették a gyilkosság után. Az eredeti épület a 13. században épült, hogy kiszolgálja a falu lakosságát. Az angol forradalom azonban a templom is nyomot hagyott, a Parlament seregei hatalmas károkat okoztak benne. A romlás és fosztogatás folytatódott egészen a 19. századig. 1859-re a templom olyan rossz állapotba került, hogy a torony kivételével az egész épületet lerombolták és gótikus stílusban építették újjá. Az új épületet úgy emelték, hogy illeszkedjen a faluképbe, így másfél évszázad eltelté után, már valóban teljesen beolvad a környezetébe.

Corfe-ből érdemes Swanage városkájába utazni. Csak 8,5 kilométert kell megtennünk, és gyönyörű, egyedi hangulatot árasztó tengerparton találjuk magunkat. Nosztalgiaevonattal utazhatunk a partra, hogy útközben megcsodálhassuk a Purbeck-félsziget egyéb szépségeit is.

Corfe várának megtekintése után, ha tehetjük, ne hagyjuk ki a Bankes család későbbi otthonát, Kingston Lacy-t sem. Legjobb, ha egy teljes napot tervezünk a kastély látogatására, hiszen három szintjén és hatalmas kertjében bőven akad látnivaló. Bennünket lenyűgözött, hogy a még 1982-ben is ott lakó tulajdonos milyen jó állapotban őrizte meg a régi épületet és berendezését. A várat és a kastélyt jelenleg a National Trust üzemelteti és nyitvatartási időn belül egész évben látogatható. Mindkét helyszínen érdekes programok is várják a látogatókat. 🍷

A Gloriette épületmaradványai

Lady Mary, kezében Corfe várának kulcsaival (Szobor a Kingston Lacy kastélyban)

A Bankes család kastélya Kingston Lacy-ben

